

01.02.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**1 Şubat 2021
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

1 Şubat 2021 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Dokuz Eylül Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Erciyes Üniversitesi Kayseri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Erciyes Üniversitesi Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi (KAYTAM) Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi İhale Yönetmeliği
- Süleyman Demirel Üniversitesi Anadolu Kuvatıner Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

Erdoğan'dan gıda fiyatları için 'ağır ceza' açıklaması

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, gıda fiyatlarıyla ilgili olarak esnafa "Gerek sebze, gerek meyve ve bakliyatla çok ciddi fiyat farkları olduğunu görüyoruz, bunun için Ticaret Bakanlığı yoğun çalışma içinde, önümüzdeki bir ay içinde çok daha kontrollü bir şekilde yürüteceğiz" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, gıda fiyatlarıyla ilgili olarak açıklama yaptı.

Cuma namazı sonrası medyanın sorularını yanıtlayan Erdoğan, "Gerek sebze, gerek meyve ve bakliyatla çok ciddi fiyat farkları olduğunu görüyoruz, bunun için Ticaret Bakanlığı yoğun çalışma içinde, önümüzdeki bir ay içinde çok daha kontrollü bir şekilde yürüteceğiz" dedi.

Vatandaşı ezdirmeyeceklerini söyleyen Erdoğan " Bütün bu esnaflarıma da sesleniyoruz siz bu süreci eğer böyle devam ettirecek olursanız, çok ağır cezalar sizleri bulabilir. Bunun için de yaptığınız işi lütfen hakkıyla yapın ve vatandaşa da zulmetmeyin " ifadelerini kullandı.

Tarımsal ürünlerde erken uyarı sistemleri 3 ayaktan oluşuyor

Gıda Komitesi'nde de ele alınan erken uyarı sistemleriyle, tarımsal ürün arzının, fiyatlarının ve tarladan markete arz zincirinin yakın takibi yapılıyor.

Tarımsal ürünlerin yakından takip edilmesini sağlayan erken uyarı sistemleri, tarımsal ürün arzının, fiyatlarının ve tarladan markete arz zincirinin izlenmesine yönelik 3 ayaktan oluşuyor.

Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi sonrasında yapılan açıklamada, tarımsal ürünler ve gıda piyasalarındaki gelişmeler konusunda zamanlı kararlar almaya fayda sağlayacak bir "Erken Uyarı Sistemi"nin oluşturulmasına ilişkin teknik altyapı çalışmalarının ele alındığının belirtilmesi söz konusu sistemin işleyişini gündeme getirdi.

Derlenen bilgilere göre, dünyada pek çok ülkede temel gıda fiyatlarında artışlar yaşanırken, bu ülkeler, tarımsal ürün piyasalarının düzenli çalışmasını sağlamak için önlem alıyor.

Anılan ülkeler bu kapsamda tarımsal ürünlerde yurt içi üretim, tüketim ve fiyat oluşumlarının takip edilmesi gerekirken, pek çok ülke tarımsal üretimin takip edilmesi için teknolojik imkanlardan da yararlanan sistemler kuruyor. Bu sistemlerden elde edilen bilgiler alınan kararlarda belirleyici olurken, bu mekanizma "Erken Uyarı Sistemi" olarak adlandırılıyor.

Tarımsal üretime yönelik olarak kurulacak erken uyarı sistemlerinde 3 temel ayağın yer alacağı öngörülüyor.

Sistemin ilk aşamasında tarımsal ürünlere ilişkin arz takip ediliyor. Bu kapsamda, tarımsal ürünlerde tohumdan hasat aşamasına kadar oluşacak meteorolojik riskler ve hastalıklar izlenerek, olası arz eksiklikleri belirleniyor. Böylece, bir tarımsal ürünün üretiminde eksiklik olup olmayacağı önceden bilinerek, önlem alınabiliyor.

İkinci aşamayı ise "fiyat izleme" oluşturuyor. Sistemle, tarımsal ürünlerin fiyatlarındaki dalgalanmalar takip ediliyor. Böylece, arzın izlenmesine ilişkin veriler fiyatlara yansımadan bu durumun tespit edilmesi amaçlanıyor. Fiyatlarda, arz sorunundan kaynaklanmayan fiyat hareketlerinin olduğu belirlenirse, yurt dışı fiyatlar, fiyat spekülasyonları ve diğer seçenekler inceleniyor. Böylece, ürün fiyatlarında oluşabilecek dalgalanmalar zamanında tespit edilebiliyor.

Arz zincirindeki sorun belirleniyor

Erken uyarı sistemlerinin son ayağını arz zincirinin takibi oluşturuyor. Bu süreçte ürün, tarladan markete kadar izleniyor ve her aşamada ürün fiyatındaki seyir takip ediliyor. Böylece, arz zincirinin bir halkasında yapısal sorun varsa, bunun fiyatlara etkisine ilişkin önlem alınabiliyor.

Anılan sistemlerin, tarımsal üretimde arz eksiği olup olmadığının ürün bazında ve zamanında tespit edilmesi, geçici arz eksiklikleri fiyatlara yansımadan önce geçici dış ticaret tedbirleri ile önlem alınması gibi faydalar sağlıyor.

Sistem, kalıcı arz eksikliklerini gidermeye yönelik teşvik ve tedbirlerin geliştirilmesine de imkan tanırken, spekülatif fiyat hareketleri tespit edilebiliyor.

Sistemin Türkiye'de uygulanmaya başlanmasıyla, Tarım ve Orman Bakanlığının tarımsal üretim verileri, Ticaret Bakanlığının arz zincirinin ve iç piyasanın takibine ilişkin verileri ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının fiyatların izlenmesine ilişkin verileri kullanılacak.

Hazine ve Maliye ile Ticaret bakanlıkları da önlem alınması gereken durumlarda dış ticaret ya da vergi konularında karar alabilecek.

Gıda enflasyonunda plastik ambalaj riski

Türk Plastik Sanayicileri Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı (PAGEV) Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Eroğlu Bloomberg HT'ye plastik sektöründeki hammaddeki fiyat artışının gıda enflasyonuna etkisini anlattı

Türk Plastik Sanayicileri Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı (PAGEV) Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Eroğlu pandemi süreci ile birlikte dünyada petrokimya ürünlerinde yaşanan arz daralmasının plastik sektöründe hammadde fiyatlarını yukarı çektiğini, bu durumun gıda enflasyonunda ciddi artışlara da sebep olduğunu belirtti.

Bloomberg HT'ye konuk olan Eroğlu şu ifadeleri kullandı:

Plastik sektörü hammadde artışlarından en çok etkilenen sektörlerden biri oldu. Dolar bazında çok kullanılan PVC hammaddesi sadece 6 ayda yüzde 137 zamlandı. Diğer ürünlerde de dolar bazında yüzde 50-70'lere varan fiyat artışları yaşandı. Plastik birçok sektörün girdisini oluşturuyor. Sanayi ayağında da ara ürün olarak buradaki artışlar diğer ürünlere de yansıyor. Tüketicinin aldığı günlük ürünlerde de plastik etkisini gösteriyor. Dünyada özellikle petrol sektörü bir kartel yapı tarafından yönetiliyor. Petrokimya sanayi ise benzer büyük şirketler tarafından yönetiliyor. Salgın süresince petrokimya şirketleri mücbir sebep ile üretimlerini kısıtlar. Petrokimyada ciddi bir arz daralması yaşandı. Bu fiyatlar hem tüketiciye hem sanayiciye yansıtırken firmalar güçlük çekiyor. Bu fiyatları alan tüketici enflasyonu ve diğer tarafta da sanayi girdi enflasyonun fiyatlarında artışlara meydana geliyor. Örnek olarak; bugün içtiğimiz yarım litre su şişesinin fiyatını alalım. Bu suyun fiyatının yüzde 80'i onun pet ambalajının fiyatıdır. Bu ne anlama geliyor, suyun pet şişesinin fiyatı yüzde 50 artarsa, suyun fiyatını yüzde 40 arttıracak anlamına gelir. Ciddi anlamda enflasyona katkı verecek bir artış söz konusu olur.

Görünüşe aldanmayın! İçine öyle şeyler koyuyorlar ki tadından anlamak mümkün değil!

Et ve tavuk dönerde hile ya da tağşiş yapan işletmeler tüketicinin hem sağlığına hem de cebine zarar veriyor. Bazı tavuk döner işletmeleri 100 gram fiyatına 50 gram verip, tavuk derisi kullanıyor. Et dönerin içine kıyma, kırıntı et, sakatat hatta tek tırnaklı eti koyabiliyor. Üstelik bunları tadımla anlamak mümkün değil...

Et döner üretim tesisinde çalışanların hijyenden uzak görüntülerinin sosyal medyada paylaşılması üzerine gözler et ve tavuk döner satışı yapan restoranlara çevrildi. Dönerin ne kadar hijyenik ortamda üretilip tüketicinin tabağına geldiği kadar hilesiz ve katkısız gelmesi de tartışılan bir başka konu oldu.

Restoranlardan bazıları tağşiş ve hilenin önüne geçmek için anlaştıkları kasap ya da et üretim tesislerindeki karkas etleri kendileri seçip mutfaklarında işlerken bazıları ise kendi çiftliklerinde yetiştirdikleri dana ya da kuzu etini kullanmayı tercih ediyor.

FİYATI ÇOK DÜŞÜKSE MUTLAKA HİLE VARDIR

Et dönere göre tavuk dönerin daha çok tercih edilmesinin sebebi ise fiyatının düşük olması. 100 gram tavuk döner 10-13 lira arasında alınabilirken aynı gramajda et dönerin fiyatı 18 liradan başlıyor. Tavuk ya da et döneri bu fiyatlar altında satan bazı

restoranlar ise maliyeti düşürüp daha çok kazanmak adına hileye başvuruyor. Tavuk dönerde bazı restoranlar gramaj hilesini uygulayarak 100 gram fiyatına 50 gram satıyor. 50 gramlık tavuk dönerin içine de büyük oranda tavuğun yağlı kısmı olan derisi eklenerek maliyeti düşürüp daha çok kar etmek amaçlanıyor.

TEK TIRNAKLI ETİ KARIŞTIRIYORLAR

Gıda Mühendisleri Odası Antalya Şube Başkanı Ali Manavoğlu, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın gıda işletmelerini sıklıkla denetlediğini ancak bazı işletmelerin hileye başvurduğunu belirterek, şunları söyledi:

– Et dönerin içine kıyma konulabiliyor. Tek tırnaklı ve domuz eti gibi ürünlerin konulduğunu biliyoruz. Hileleri tadarak anlamak mümkün değil. Güvenilir firmalardan alışveriş yapmak lazım. Görmediğimiz arka planda neler olduğu ise laboratuvar testiyle tespit edildi. Hile açısından et döner daha riskli.

– Tavuk dönerde en fazla yağ oranı artırılabilir, et dönerde ise farklı ürün ve tek tırnaklı hayvanların eti kullanılabilir. Hangi etin karıştırıldığını tadımla anlayamayacağınız için asıl risk grubu et dönerdir” diye konuştu. Manavoğlu, 3-5 liraya 100 gram tavuk dönerin satılamayacağını, 10-15 liralara satılan tavuk dönerin ya da 15 liradan başlayan et dönerin fiyatının makul olduğunu söyledi.

KUYRUK YAĞI KULLANIYORUZ

Antalya'da 37 yıldır dönercilik yapan Ünal Akkaşoğlu, et döneri yaprak halde kendi mutfaklarında işlediklerini söyledi:

– Bizim fiyatımız piyasaya göre biraz fazla ama maliyetimiz de yüksek. Kaliteden ve hijyenden ödün vermiyoruz. Dananın sadece arka bacaklarını kullanırız. Anlaşmalı kasaplarımız var. Merdiven altı ruhsatsız işletmelerden kesinlikle bir şey almayız. Kesinlikle dönerin içinde kıyma kullanmıyoruz. Başka etler karıştırmıyoruz. Kuyruk yağı kullanıyoruz. Ucuz yağ kullanmıyoruz.

KAREKOD UYGULAMASIYLA ETİN İZİ SÜRÜLÜYOR

Hileli ürün ve tağşişin önüne geçmek ve tüketicinin ne yediğini bilmesi için bazı işletmeler teknolojiye dayanarak karekod sistemini uygulayan bu işletmeler, dananın yetiştirildiği çiftliği, 100 gram et dönerdeki besin değerlerini, kullanılan yağın ne olduğunu, dananın küpe numarasını, kalite belgelerini, karkas halde dananın etinin hangi koşullarda saklandığına kadar tüm bilgileri sisteme yüklüyor.

Restorana giden tüketici, m n deki karekodu cep telefonu kamerasıyla tarattığı zaman tüm bu bilgiler karşısına çıkıyor. Böylece tüketicici sipariş verdiği et dönerin izini tabaktan çiftliğe sürmüş oluyor.

Gıda Mühendisi Mehmet Erkuş., karekod uygulamasının tüketicinin i ini rahatlattığını ve güvenle yediği etten keyif almayı sağladığını söyledi.

YAPRAK G B  KES LEN HER ET DÖNER, YAPRAK DÖNER DEĞÜLDÜR

Antalya Organize Sanayi Bölgesi'nde et döner üretimi yapan ve karekod sistemini kullanan tesisin gıda mühendisi Mehmet Erkuş, tesislerin sık sık denetlediğini belirterek, şunları söyledi:

– Her yaprak şeklinde kesilen döner yaprak döner değildir. Kıyma döneri de yaprak şeklinde kesiyorlar. Hile yapma oranı yüksektir. Yağ oranı artırılabilir ve baharatlarla bu baskılanır. Herkes tadına bakarak anlayamaz. Ben gıda mühendisi olarak tadına baksam ben de anlamam hileli ürünü.

TAVUK DÖNERDE GRAMAJ VE DER  H LES 

Yalnızca et dönerde değil tavuk dönerde de hileye başvuran işletmeler var. Bu işletmeler tavuk etine herhangi bir karışım yapamamalar da tavuğun yağlı olan derisini kullanıyor. Bazı işletmeler ise 100 gram diye aslında tüketicinin önüne 50 gram tavuk döner getiriyor.

22 yıldır tavuk döner restoranı işleten Ali Demirbilek, “Maalesef tavuk dönerde de hile oluyor. Terazile oynuyorlar. 100 gram yerine 50 gram tartıp veriyorlar. Birçok kişi bunu anlamıyor. Tavuğun eti yerine yağlı olan derisini tüketicie veren işletmeler de var” dedi. **(Alpaslan  ınar / DHA)**

TESK açıkladı: Gıda fiyatları ucuzlayacak!

Gıdada fahiş fiyata cezalı denetimler sonrası Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Başkanı, fiyatların düşeceğini belirterek stok yapmayın uyarısında bulundu.

Gıda fiyatlarındaki kontrolsüz artış kamuoyunun yeni gündemini oluşturdu.

Ayçiçek yağından yumurtaya kadar birçok temel gıda ürününde fahiş fiyat artışları olurken Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın gıda fiyatlarındaki artışa bir çözüm bulunması için verdiği talimat sonrası kurumlar harekete geçti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Fiyatlardaki fahiş fiyat sorununu çözeceğiz." açıklamasından sonra tedbirler alınmaya başlandı.

İNDİRİMLER YAVAŞ YAVAŞ YANSIMAYA BAŞLADI

Fahiş zamlara karşı alınan tedbirler kapsamında Ticaret Bakanlığı'nın denetimleri ve kestiği cezalarla, ilk etapta yüzde 5-10 arası indirimler raf fiyatlarına yansımaya başladı.

Denetimler sonrası en son 120 firmaya 3,5 milyon lira ceza kesilmişti. Gıda Komitesi, ileriye dönük üretim ve fiyat gelişmeleri öngörebilmek için veri tabanlı çalışmalara daha çok ağırlık verilecek. Böylece tarım ürünleri ve gıda piyasalarındaki gelişmeler anlık takip edilecek.

ESNAF KONFEDERASYONU'NDAN AÇIKLAMA

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Başkanı Bendei Palandöken, “Cezai müeyyide ağırlaştırılarak devrede kalacak. Vatandaş daha ucuza alacak. Pahalı fiyatlarla evde stok yapmayın” ifadelerini kullanarak şu değerlendirmelerde bulundu;

DAHA DA DÜŞECEK

“Artık zamanında ve doğru adımlar atılıyor. Cezai müeyyide ağırlaştırılarak devrede kalacak. Tarla ve aracı maliyetlerinin de düşmesiyle istikrar sağlanacak. Böylece vatandaş daha ucuza alacak. Önümüzdeki günlerde talebe göre fiyatların biraz daha düşebileceğini tahmin ediyorum.

STOK YAPMAYIN

Halkımızın evde stok yapmasına, paniğe lüzum yok. Arz talep dengesinin ayarlanmasıyla fiyatlar makul seviyeye inecek. Biz de TOBB, MÜSİAD ve TÜSİAD ile sektörel bazda fiyat artışlarının kontrole alınması için etkin çalışma yapacağız. Zamların nereden kaynaklandığını bulacağız. Vatandaşın ezilmesinin önüne geçecek tedbirleri sunacağız”

Şekere yüzde 10 zam yapıldı

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş., bir kilogram kristal şekerin fiyatını KDV hariç 3,57 liradan 3,93 liraya yükseltti

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. tarafından yapılan açıklamada, kristal şekerin kg satış fiyatı KDV hariç 3,93 TL, KDV dahil 4,2444 TL'ye çıkarıldı. Tarımsal kökenli saf etil alkol satış fiyatı da KDV hariç 8 TL, KDV dahil 9,44 TL olarak belirlendi.

2019 yılında yapılan zamlarla Türkşeker'in 50 kilogramlık Polipropilen torbadaki bir kilogram kristal şeker satış fiyatı, KDV hariç 3,57 TL'ye, KDV dahil fiyatı da 3,8556 TL'ye, tarımsal kökenli saf etil alkol satış fiyatı da KDV hariç 5,46 TL'ye, KDV dahil 6,44 TL'ye yükseltilmişti.

Doğalgaza yeni zam

Doğalgaz fiyat tarifelerinde şubat ayında geçerli olmak üzere yüzde 1 zam yapıldı.

Doğalgazda şubat ayında geçerli olacak fiyat tarifelerinde konut, ticarethane, sanayi ve elektrik üretim santralleri abone gruplarında yüzde 1 zam yapıldı.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ'nin (BOTAŞ) internet sitesinde, şubat ayına ilişkin tarife tablosu yayımlandı.

Buna göre, BOTAŞ'ın konut tüketicileri için gaz dağıtım şirketlerine uyguladığı satış fiyatı, ocakta geçerli olan tarifeye göre yüzde 1 artışla 1000 metreküp doğalgaz için 1276 lira, ticarethane, sanayi ve elektrik üretim santralleri için ise 1428 lira olarak belirlendi.

Fiyat tarifeleri aylık olarak hesaplanan doğalgaza ocak ayında da yüzde 1 zam yapılmıştı.

Lokanta-kafeler, okullar, yasaklı saatler... Gözler bu kararlarda

Cumhurbaşkanlığı Kabinesi bugün Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan başkanlığında toplanırken vaka sayılarına göre kısıtlamalarda esneme yapılıp yapılmayacağı ele alınacak. Kısıtlama saatlerinde esneme beklenirken kafe ve lokantaların ne zaman ve nasıl açılacağı konuşulacak. 15 Şubat'ta açılması planlanan okullarda eğitimin yüz yüze mi yoksa uzaktan mı devam edeceği de masada olacak.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın Elazığ programı nedeniyle geçen hafta yapılamayan kabine toplantısı üç haftalık aranın ardından bugün gerçekleşecek. Erdoğan başkanlığında yapılacak toplantının ana gündem maddesini koronavirüs kısıtlamalarında atılacak adımlar oluşturacak. Başta 65 yaş üstü ve 20 yaş altına getirilen kısıtlamalar olmak üzere, hafta sonu yasaklarında enseme olup olmayacağı da kabinede ele alınacak başlıklar arasında yer alıyor. Bu kapsamda kısıtlama uygulanan saatlerin esnetilmesi kararının alınabileceği belirtiliyor. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın vaka sayısı ve illerdeki durumla ilgili kapsamlı bir sunum yapacağı toplantıda merakla beklenen lokanta, kafe ve restoranların durumu da görüşülecek. Bu kapsamda Bilim Kurulu'nun tavsiyeleri doğrultusunda söz konusu mekanların açılmasına dönük son değerlendirme yapılacaktır.

Yerli aşı çalışmalarında geline son durumun da kapsamlı şekilde değerlendirileceği kabinede şubat ayı içinde açıklanması beklenen reform çalışmaları ve AB ile sürdürülen temaslarla ilgili de son değerlendirmeler yapılacak.

LOKANTALAR... KADEMELİ, SINIRLI, HES'LI

Lokanta, restoran ve kafelerin vaka sayısına bağlı olarak kademeli, sınırlı kapasiteyle ve HES kodu sorgulamasıyla mart ayında açılacağı belirtiliyor. Erdoğan, bu mekanların durumuyla ilgili, "Restoran işletmecilerine ilişkin kısıtlamalarla ilgili konuyu kabine toplantımızda yeniden ele alacağız. Her ne kadar işi sıkı tutacağız deseler de maalesef sıkı tutulmuyor. Şu anda başarılı bir süreç var. Bu süreci tekrar tersine çevirmek, böyle bir şeyin altına girmek, risk almak istemiyoruz. O nedenle veriler önümüze bir gelsin. Buna göre değerlendirmemizi yapıp uygun ise adımları atarız. Lokantalarımızı vesaire biraz gözetleme gibi bir düşüncemiz var" demişti.

OKULLAR... MARTTA AÇILIŞ BEKLENTİSİ

Kabinede 15 Şubat'ta bitecek ara tatilin ardından başlayacak ikinci yarıyıla ilgili de değerlendirmeler yapılacak. Bu çerçevede okullarda eğitime yüz yüze mi yoksa uzaktan mı devam edileceği konusunda Bilim Kurulu'nun tavsiyeleri değerlendirilecek. Milli Eğitim Bakanlığı'nın okulların 15 Şubat'ta açılması için ilke kararı aldığı bilinirken, Bilim Kurulu yüz yüze eğitimin 15 Mart'ta başlaması için görüş bildirmişti. Okulların vaka sayısına ve aşılama oranına bağlı olarak 15 Mart'tan itibaren belli sınıfların kademeli şekilde yüz yüze eğitime başlaması formülünün ağırlık kazandığı belirtiliyor. Okulların açılmasına dönük yapılan çalışmalar ve alınan tedbirlerle ilgili Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk da kabineye bilgilendirme yapacak.

GIDA FİYATINDA FAHİŞ ARTIŞ GÜNDEMDE

Beştepe'deki toplantının bir diğer önemli gündem maddesi ise gıda fiyatlarındaki fahiş artışlar olacak. Alınacak yeni önlemler ve sektörel bazlı verilecek destekler de kabinede görüşülecek. Bu kapsamda piyasadaki aşırı fiyat artışlarının, şikâyet mekanizmasının da etkin şekilde işletilerek, daha yakından takip edilmesi planlanıyor.

Muharrem İnce, kuracağı partinin programını yakında açıklayacak

CHP'den istifa etmesi beklenen Muharrem İnce'nin, önümüzdeki haftalarda "Memleket Partisi" adı altında siyasi faaliyetlerine başlayacağı ve istifa eden 3 milletvekilinin de bu partiye katılacağı öğrenildi.

Eski CHP Milletvekili Muharrem İnce'nin 4 Eylül 2020'de Sivas'tan başlattığı "Bin Günde Memleket Hareketi"nin partileşme sürecinde sona yaklaşıldı.

Parti programı ve tüzüğünün büyük ölçüde tamamlandığı belirtilirken, İnce'nin de önümüzdeki günlerde CHP'den istifa etmesi bekleniyor.

Edinilen bilgiye göre, eski Yalova Milletvekili İnce'nin geçen yıl eylül ayında Sivas Kongresi'nin yıl dönümünde bu kentten başlattığı Memleket Hareketi'nin partileşme çalışmaları sürüyor.

Memleket Hareketi olarak 70'e yakın kurucu üyeyle yoluna devam eden İnce'nin yakın zamanda dilekçesini vermesini beklediği partinin adının "Memleket Partisi" olacağı ifade edilirken, parti tüzüğünün tamamlandığı, parti programının da yüzde 90 oranında yazıldığı öğrenildi.

Halen CHP üyesi olan Muharrem İnce'nin de yakında parti üyeliğinden istifa etmesi bekleniyor. Öte yandan CHP'den istifa eden milletvekilleri Mehmet Ali Çelebi, Hüseyin Avni Aksoy ve Özcan Özel'in, İnce'nin kuracağı partiye katılacakları öğrenildi.

Bugüne kadar 50 civarında ilde çalışmalarını sürdüren İnce'nin "yüzde 50 artı 1" almayı hedefleyen bir parti kurmak istediği ve bu yönde il gezilerine önümüzdeki günlerde de devam edeceği vurgulandı.

Borç yiğidin kamçısıysa, Türkiye pek yiğit!

Alaattin AKTAŞ

01 Şubat 2021 Pazartesi

✓ *İç ve dış borç... Öde öde bitmiyor, biteceğe de hiç mi hiç benzemiyor.*

✓ *Neredeyse her yıl anapara ve faiz ödemesinden daha fazla borç alınıyor, bu yüzden de stok bir türlü aşağı çekilemiyor.*

“Borç yiğidin kamçısıdır” çok kullandığımız bir atasözü. Ama nedense bu bana atasözünden çok borç verenler tarafından türetilmiş bir söz gibi gelir.

Borç alan daha çok çalışacak, daha gayretli olacak ve borcunu ödeyecek!

Borç veren de hem parasını kurtaracak, hem de faizini kazanacak!

Eldeki fazla para bir şekilde kiraya verilmeli, kullandırılmalı. Bunun yolu da birilerinin bu parayı borç olarak almasından geçiyor, değil mi...

İşte o yüzden bu söz biraz borç almayı teşvik eden bir anlam taşıyor, ben öyle yorumluyorum. “Borç al, bak daha çok çalışacak, daha gayretli olacaksın” der gibi!

Türkiye de bu anlamda kendini pek yiğit görüyor anlaşılan. Borç aldıkça almışız ve almaya da devam ediyoruz.

Son verilere göre, toplam dış borç stokumuz 435 milyar dolar, iç borç stokumuz ise 1.1 trilyon liraya yakın.

Bir marketler zincirinin ucuzluğunu ön plana çıkarmak için kullandığı “Harca harca bitmez” şeklindeki reklam sloganı geliyor akla. Aslında para harcadıkça pekala bitiyor; ama bizim borç “Öde öde bitmez” boyutunda...

Durum yıllardır değişmiyor; iç borç da, dış borç da öde öde bitmiyor.

Bitmesi de mümkün değil ki... Neredeyse her yıl ödediğimizden daha çok borç alıyoruz ve böylece borç stoku her geçen yıl artış gösteriyor.

On altı yılda neler ödedik neler!

Geçen hafta her bir saniye ne miktarda iç ve dış borç faizi ödediğimizi hesaplarken 2005-2020 dönemi verilerini kullanmıştık. Aynı veri setinden yola çıkarak bu kez de toplamda ne miktarda iç ve dış borç anapara ve faizi ödendiğini çıkardık.

On altı yıllık bir dönemden söz ediyoruz. Bu on altı yılda iç borç için 1.7 trilyon lirası anapara, 743 milyar lirası da faiz için olmak üzere 2.4 trilyon lira ödeme yapılmış.

Bu dönemdeki dış borç ödemesinin toplamı ise 184 milyar doları bulmuş. Bu tutarın 117 milyarı anapara, 68 milyarı faizden oluşuyor.

İç ve dış borç ödemesi

	İç borç (Milyar TL)			Dış borç (Milyar \$)		
	A.para	Faiz	Toplam	A.para	Faiz	Toplam
2005	130,7	39,3	170,0	11,1	4,6	15,6
2006	111,8	38,7	150,4	13,0	4,6	17,6
2007	107,3	41,5	148,8	11,7	4,8	16,5
2008	90,1	44,5	134,6	8,5	4,5	13,1
2009	95,1	46,8	141,9	5,1	3,7	8,8
2010	138,8	42,1	180,9	7,0	4,0	11,0
2011	97,1	35,1	132,1	6,9	4,0	10,9
2012	84,0	40,7	124,7	6,6	4,0	10,6
2013	128,1	39,1	167,1	4,7	4,0	8,7
2014	117,8	39,3	157,0	5,6	4,1	9,7
2015	67,4	39,8	107,1	5,1	3,9	9,0
2016	63,5	37,4	100,9	4,9	3,9	8,9
2017	60,4	40,2	100,7	7,0	4,2	11,2
2018	73,6	50,2	123,8	6,9	4,2	11,1
2019	86,6	72,9	159,5	6,2	4,5	10,7
2020	218,2	95,7	313,9	6,1	4,7	10,9
Toplam	1.670,4	743,2	2.413,7	116,6	67,8	184,4

İÇ BORÇTA 2020 ÖDEMESİ

FARK ATTI

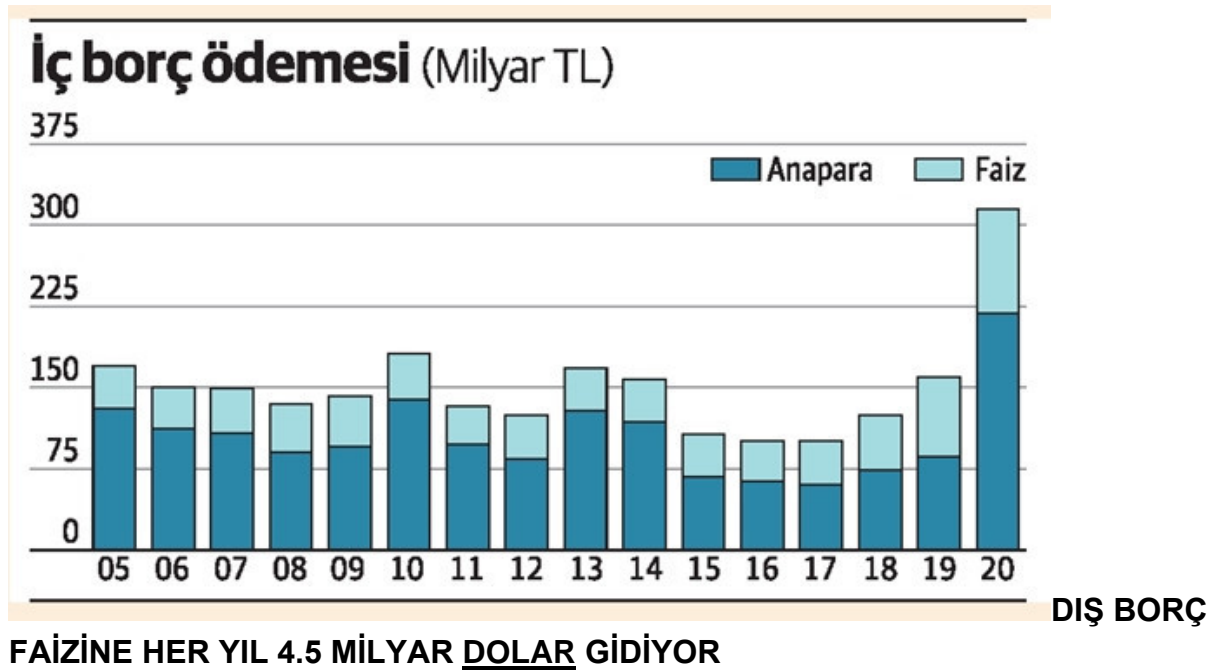
İç borç ödemesinde geçen yıl çok çarpıcı bir tablo ortaya çıktı. 2020'deki borç ödemesi rekor düzeye fırladı. Öyle ki, geçen yılın yalnızca anapara ödemesi önceki yılların toplam ödemesinden bile fazla.

2020'de 218 milyarı anapara, 96 milyarı da faiz olmak üzere 314 milyar lira iç borç ödendi. Cari fiyatlarla toplam borç ödemesi daha önce hiçbir yıl 200 milyar sınırını aşmamıştı. 2020'de ise yalnızca anapara ödemesi 218 milyar oldu.

İç borç çevirme oranı da, yani toplam borçlanmanın anapara ve faizden oluşan ödemeye oranı da geçen yıl rekor kırdı. Değişim ihaleleri dışında geçen yılın tümünde 200 milyarı anapara, 90 milyarı da faiz olmak üzere 290 milyar lira iç borç ödemesi gerçekleştirildi. Buna karşılık borçlanma tam 421 milyar lira oldu. Bunun sonucunda borçlanmanın ödemeye oranını gösteren iç borç çevirme oranı yüzde 145 düzeyinde oluştu.

İç borç çevirme oranı yıl içinde bazı aylarda çok yüksek düzeylere yükseldi. Söz konusu oran nisanda yüzde 295, mayısta yüzde 380, temmuzda yüzde 310, ağustosta ise yüzde 206 düzeyinde gerçekleşti.

Son dört ayda ise borç ödemesi borçlanmanın çok üstünde oluştu ve iç borç çevirme oranı da hızla aşağı geldi. Söz konusu oran son dört ay yüzde 31 ile yüzde 59 arasında değişti. Ancak önceki ayların yüksek oranları yüzünden 2020'nin ortalama oranı yüzde 145 ile rekor düzeyde gerçekleşmiş oldu.

Dış borç ödemeleriyle ilgili olarak öncelikle vurgulanması gereken aktardığımız tutarların merkezi yönetimin ödemeleri olduğu gerçeği. Yani bu tutarlar içinde özel sektörün, bu kapsamda tabii ki bankaların ve yerel yönetimlerin ödemesi bulunmuyor.

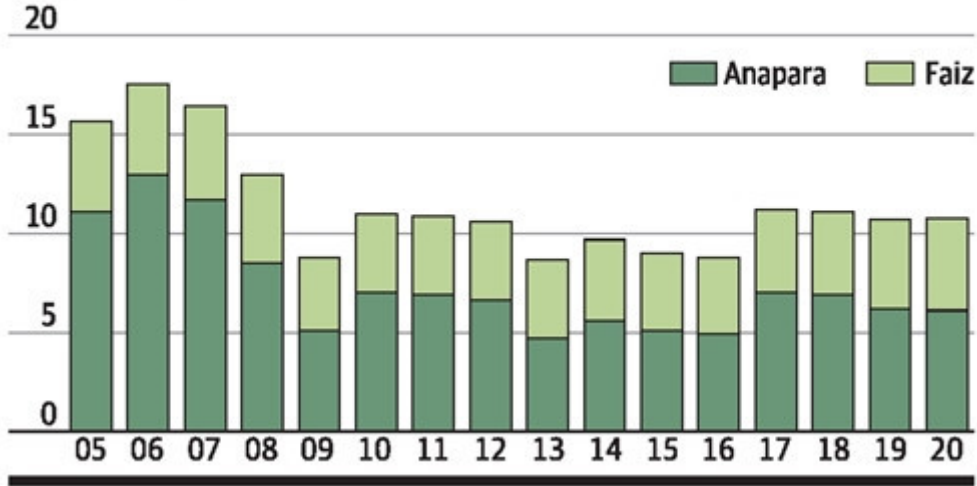
Merkezi sistem otomatikçe bağlanmış gibi hemen her yıl 4.0-4.5 milyar dolar arasında dış borç faizi ödüyor. Anapara ödemesi de adeta 6-7 milyar dolara bağlanmış gibi.

Son yıllarda dış borç anapara ödemesini görece aşağı çekmekle birlikte faiz ödemesi yükünü bir türlü hafifletemiyoruz. Anapara ödemesindeki azalmanın nedeni, borçlanmanın merkezi yönetimden reel sektöre kaymasıyla da ilintili. Az borçlanınca ödeme de tabii ki azalıyor. Ama peki faiz ödemesi niye azalmıyor?

Çünkü Türkiye giderek daha yüksek faizle borç alıyor. Etkilerini sonraki yıllarda göreceğiz; geçen yılki dış borçlanmada faiz ne kadar yükselmişti, düşünün!

2012'ye gelinceye kadar 2009 yılındaki istisna dışında faiz ödemesinin anapara ödemesine oranı yüzde 60'ı geçmemişti. Sonrasında denge hızla bozuldu. Son iki yıldır faiz ödemesinin anapara ödemesine oranı yine yüzde 70'in üstüne çıktı. 2020'deki yüksek faizli borçlanma yüzünden önümüzdeki yıllarda bu oranın daha da yukarı gideceğine tanık olacağız.

Dış borç ödemesi (Milyar \$)

Abdulkadir Selvi

Sürekli devrim ve yeni yargı reformu

Sosyalist liderlerden Troçki, “sürekli devrim” teorisini ortaya atmıştı.

AK Parti’nin yeni reform paketiyle ilgili çalışması da bu perspektifi anımsatıyor. Buna reform sürekliliği demek de mümkün.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, AK Parti grubunda, **“Türkiye’yi temel hak ve özgürlüklerden ekonomide güven ikliminin güçlendirilmesine kadar geniş bir alanda geleceğe hazırlayacak bu reform sürecine hep birlikte destek vereceğiz”** demişti. AK Parti MYK toplantısında ise reform paketi masaya yatırıldı. Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül**’ün kapsamlı sunumundan sonra reform paketi üzerinde uzun süreli müzakereler yaşandı.

MANİFESTO GİBİ KONUŞMALAR

Toplantıda söz alan MYK üyeleri, istisnasız olarak reform sürecine güçlü bir şekilde destek veriyorlar. Cumhurbaşkanı Erdoğan reformların önemini altını çizen konuşmaları onaylıyor, zaman zaman notlar alıyor. Bir MYK üyesi, **“Yapılan değerlendirmeler toplanıp bir kitap haline getirilse, siyasi manifesto olur”** dedi.

SESSİZ DEVRİMDEN SÜREKLİ DEVRİME

AK Parti döneminde yapılan reform niteliğindeki değişiklikler, **“sessiz devrim”** adı altında bir kitapta toplanmıştı. Reformların görüşüldüğü toplantıda, AK Parti’nin geçmişte yaptığı, **“sessiz devrimler”** vurgulanarak, **“Biz AK Parti olarak devrimci bir partiyiz. Muhafazakârlığımız kültürel alanla ilgilidir. Ama siyasi anlamda hep devrimci olduk. Biz devrimi AK Parti iktidara geldiğinde bir defalığına yapılmış bir şey olarak görmedik. O nedenle sürekli devrim vurgusunu yapıyoruz. Türk toplumu dinamik bir toplum. Adaletle ilgili terazi ise hassastır. O nedenle yasaların yeniden gözden geçirilip güncellenmesini ve adalet reformunun sürekli olmasını gerektirir. Bu çalışmayı yeni bir güncelleme olarak düşünebiliriz”** deniliyor.

TROÇKİ BENZETMEMİN NEDENİ

Yazının girişinde **Troçki**’nin sürekli devrim tezine vurgu yapmamın nedeni o. Keşke bu süreç, **“sessiz devrimden sürekli devrime”** geçiş süreci olabilse, buna hem AK

Parti'nin hem de Türkiye'nin çok ihtiyacı var. Hele siyasetin kutuplaşmaya döndüğü, hakaretlerin havada uçuştığı şu dönemde.

SÜLEYMAN SOYLU'NUN İSYAN ETTİĞİ MADDE

Reformlarla ilgili toplantıda ağırlıklı tartışma konularından birini 2 yılın altındaki hapis cezalarına tutuklama konusu oluşturuyor. AK Parti, tutuklamayı esas olmaktan çıkarmak için sınırı 2 yıla çekmişti. Ancak geçen hafta İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu**'nun da hasta yatağındaki annesine hakaret eden kişinin bırakılmasına yönelik isyanında olduğu gibi, sosyal medyada şu suçu işledi ama tutuklanmadı diye kampanyalar düzenleniyor. Bir kısmı çok haklı olan tepkiler bunlar. Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül**, bu konuyu tartışmaya açıyor. Önerilerden biri de tutuklamayı 2 yılın altına çekmek. Ancak MYK üyeleri, bu değişikliği AK Parti'nin getirdiğini, bunun bir geriye dönüş olacağını ifade ediyor. Hâkimlere takdir hakkı verilmesi üzerinde de değerlendirmeler yapılıyor. 2 yıl sınırının korunması ancak infiale yol açan bazı suçlarda cezaların 2 yılın üstüne çıkarılması gibi seçenekler de konuşuluyor. Bir karara varılmıyor, bu maddenin üzerinde yeniden çalışılması kararı alınıyor.

2 BİN SAATİ AŞAN GÖRÜŞMELER

- **Reform** paketini Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** ile Hazine ve Maliye Bakanı **Lütfi Elvan** birlikte hazırlamışlardı. Yani reform paketinin bir ayağı insan haklarıysa, diğeri ekonomiye ilişkin düzenlemelerdi. Süreç içerisinde iki bakanın dahil olduğu iş dünyası, sendikalar ve sivil toplum kuruluşlarıyla 2 bin saatten fazla süren görüşmeler yapıldı.

YABANCI SERMAYEYE DÖNÜK DÜZENLEMELER

Reform paketinin ekonomi ayağında ise iş dünyasına dokunan düzenlemeler yer alıyor. Yerli sermayeye yatırıma teşvik, yabancı sermayenin ülkemizde yatırım yapmasını ise özendirici düzenlemeler diyebiliriz. Yabancı sermayenin Türkiye'de yatırım yapmasını kolaylaştıracak adımlar atılıyor. Bunların başında da ihtisas mahkemeleri getiriliyor. Bizim sistemimizde bir süredir zaten ihtisas mahkemeleri var. Ancak yeni düzenlemede finans, imar ve kamulaştırma ile ilgili ihtisas mahkemelerinin kurulması ve burada görev yapacak hâkim ve savcılarının yetiştirilmesi getiriliyor.

EKONOMİ PAKETÇİĞİ

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** da yabancı sermayenin teşvik edilmesi ve yerli sermayenin yatırımlara yönltilmesi için varlıklarının güçlü hukuki güvencelere kavuşturulmasının önemini vurgulamıştı. Yeni düzenleme ile yerli ve yabancı yatırımcıyı teşvik etmek için yargı süreçlerinin hızlanmasını sağlayacak adımlar atılıyor. Ben bunu bir madde olarak özetledim. Ama reform paketi içinde iş dünyasına dönük bir paketçik yer alıyor.

HÂKİMLERE COĞRAFİ TEMİNAT

- **Adalet** Bakanı **Abdulhamit Gül**'ün bir süredir üzerinde durduğu hâkimlere “**coğrafi teminat**” da reform paketinde yer alıyor. Adalet Bakanı **Gül**, “**Hâkim bir karar verdi diye İstanbul'daysa alıp onu Kars'a gönderemeyeceksiniz. Hâkim ve savcılarımız kararlarını verirken onları bir gün alıp filan adliyeye göndermeme hususunda teminat getiriyor**” demişti. Hâkim ve savcı yardımcılıkları da yine düzenlemede yer alıyor. Hâkim ve savcı adayları bir süre yardımcılık yaptıktan sonra pişerek kürsüye oturacaklar.

İNSANA DOKUNAN REFORMLAR

Reform diye ağzımızı açtığımızda hemen **Demirtaş** ve **Kavala** olayı gündeme getiriliyor. Sanki 80 milyonun hiç sorunu yok. Oysa yeni reform paketinde boşanma, boşanan eşlerin arasındaki mal paylaşımından icra-iflas işlemlerine kadar günlük hayata ilişkin düzenlemeler getiriliyor. Sıradan insan hayatını kolaylaştıran hükümler planlanıyor. Mahkemelerin karar alma süreçleri hızlandırılıyor. Evlenmek kolay, boşanmak zor anlayışı terk ediliyor.

TAKVİM NASIL İŞLEYECEK?

Kabinede ve AK Parti MYK'da yapılan değerlendirmelerden sonra Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** ile Cumhurbaşkanı **Erdoğan** baş başa bir çalışma yapacak. Bu aşamada 128 düzenlemenin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi veya kanun yoluyla, kalan kısmının ise yönetmelik ve idari düzenlemelerle hayata geçirilmesi bekleniyor.

MHP İLE ORTAK ÇALIŞMA OLACAK MI?

MHP ile ortak bir çalışma yapılması gündemde değil. İki parti arasında seçim ve siyasi partiler kanunuyla ilgili ortak çalışma yapılacak. O ayrı. Ama mutlaka MHP de bilgilendirilir. Ondan sonra ver elini reformlar...

SIRADAN İNSANA DOKUNACAK

Reformun adı bile güzel ama sadece isim ve resimden ibaret bir reform olmayacak. Sıradan insana dokunan reformlar geliyor.

Çay cenneti Türkiye çay ithal edecek

Murat AĞIREL

Türkiye'de 2019 yılı itibarıyla 785 bin 693 dekar çaylık alan, 199 bin 645 de çay üreticisi bulunuyor.

Bu sayıları neden verdim?

Size kötü bir haberim var.

Bilmeyenler için anlatayım. Çay bitkisi yabancı dölleme gösteren bir bitkidir.

Karadeniz Bölgesi ve ülkemiz için stratejik ürünü çay bitkisinin görülen en önemli sorunu çay bahçelerinin tamamın tohumla tesis edilmesi.

Bu çay bahçelerinin ekonomik ömrünü doldurması nedeni ile çok yakın gelecekte (15-20 yıl) artık sağlıklı ürün bulmakta zorlanılacağı tespit edildi.

Böyle olunca da üretim kalitesi yıldan yıla düşecek, verim gücünü kaybetmiş bitkiden istenilen düzeyde ürün ve kalite alınamadığından o bitkiye harcanan işçilik ve diğer üretim girdilerinin maliyeti yüksek olacak.

Dolayısıyla ithalatın da önü açılacak.

Dünya artık tohumların yok edilmesini önlemek için çay fidanlarını klonlamaya başladı. Fakat bizde bu halen yapılmıyor.

Çünkü klonal çay dönüşümünün sağlıklı ve başarılı olması için oldukça geniş çeşitte çay koleksiyonuna ihtiyaç var.

Çay tarımının ıslahı ve geliştirilmesi projesi kapsamında Türk çay tarımında geniş bir gen havuzu oluşturmak amacı ile bir çalışma başlatılmış. Bu amaçla 2015 yılında Japonya'dan 10 çeşit farklı çay klonundan 1250 adet çay fidanı getirilerek hayrat fidanlığında dikilmiş. 2019 yılında da değişik çay klonlarının çoğaltma çalışmaları sürdürülmüş.

Ancaaaaak...

Türkiye'de çaylıkların yenilenmesi konusu henüz bir tasarı aşamasına bile gelememiş vaziyette.

Kaynakları temin edilmiş, iç dengeleri tutarlı olan sürdürülebilir bir proje kapsamında bu yenileme çalışmalarının bir an önce başlatılmasında yarar var. Üstüne üstlük devlet bu çalışmayı milli güvenlik sorunu olarak ele almalı ki en çok tükettiğimiz şey olan çayda dışa bağımlı bir hale gelmeyelim.

Bunun için verimden düşmüş, ekonomik ömrünü tamamlamış çay bahçelerinin belirli bir program dâhilinde sökülüp, üstün nitelikli çay klonları ile yenilenmesi amacıyla başlatılmış olan projenin ve pilot çalışmaların hayata geçirilmesi için girişimlerin sürdürülmesi lazım.

Bunları ben söylemiyorum. **Sayıştay'ın bizzat raporları bu tehlikeden bahsediyor.**

Tabi bu işin en tepesindeki ÇAYKUR bırakın klonlarla uğraşmayı adeta batmakla meşgul. Kurumun 2019'daki dönem zararı yüzde 62.3'e yükseldi. Zararın parasal karşılığı ise 635 milyon Türk Lirası.

Sayıştay bu konuda öneri yaparak, **"ÇAYKUR'un içinde bulunduğu finansman darboğazının aşılması bakımından, mevcut çay yaprağı alımı, üretim, stok ve satış politikalarının gözden geçirilerek, gerekli tedbirlerin alınması önerilir"** açıklamasını raporuna eklemek zorunda kalmış.

Devletin diğer kurumlarında da olduğu gibi devlet sanki ÇAYKUR'u da borç batağına sokarak özelleştirme yoluna gitmeyi düşünüyor. İşaretler bu yönde.

Fakat milyonlarca çay bahçesi sahibi ne olacak kimse bilmiyor.

Öyle ki ÇAYKUR'un depolarında bulunan çay miktarları da çok fazla. Yani bir özelleştirme olduğunda kurum tonlarca çayla birlikte verilebilir. Tespitlere göre son iki yıldır gerçekleşen stok miktarları, ÇAYKUR'un ilgili yıllar toplam satışları kadar. Bir diğer deyişle bir yıllık satışa eşit kuru çay stoku bulunuyor. Dahası ÇAYKUR, izleyen yılda hiç çay yaprağı alımı yapmasa dahi mevcut ürün stokunu ancak eritebilecek konumda.

Sayıştay bile **"bir an önce satıp elden çıkarın"** dese de kurum halen bunu yapmakta direniyor. Yani elinizde satıp zararınızı azaltabilecek miktarda çay var ama siz bunu yapmıyorsunuz.

Sonuç olarak ÇAYKUR'daki şüphe uyandıran bu duruma karşı harekete geçilmesi gerektiği açık.

Hem klonlama sorunu hem de açıklanan büyük zararlar, Türkiye'nin önünde apaçık bir stratejik sorun olarak duruyor.

İbrahim Kahveci

Sen bittin Bakkal Ahmet Amca!

Cumhurbaşkanı Erdoğan cuma namazı çıkışı cami önünde bizzat “esnaf” diyerek uyardı: *“Ben buradan bütün esnaflarıma sesleniyorum. Vatandaşın ezilmesine tahammül edemeyiz. Bu süreci böyle devam ettirecek olursanız çok ağır cezalar sizleri bulabilir.”*

Uyarı içinde zincir marketler veya market kartelleri gibi kelimeler geçmiyor. Bizatihi “esnaf” geçiyor.

Kastedilen bütün satıcılar olsaydı, cümle market tekelleri üzerine kurulurdu.

Zaten TV’lerde Ticaret Bakanlığı incelemesi ve zabıta pazarcılarını dolaşıyordu. Çünkü suçlu esnaf...

Suçlu esnaf olmalıydı zaten. TÜİK bile fiyatları ağırlıklı olarak iki büyük zincir marketten almaya başlayınca resmi enflasyonla hissedilen enflasyon değişmişti.

Ülkeye ucuzluğu iki zincir market getirmemiş miydi?

Hatta bakkal Ahmet amcada süt ve/veya yumurta fiyatı zincir marketlerden daha pahalı satılmıyor mu? Pazarıcı Mehmet amca bile zincir marketlerden daha pahalı meyve-sebze satmıyor mu?

Yeni enflasyon serisi 2003 yılında başlıyor. 12 aylık ortalama üzerinden aradan geçen 17 yıl sonunda gıda fiyatları enflasyonun yüzde 21,1 daha üzerinde. Gıda fiyatlarındaki ana fark yüzde 46,1 oranında daha pahalılaştıran sebze fiyatlarından geliyor.

Bir bakıma AK Parti karnesini de gösteren fiyat gelişmelerine bakalım:

Alkollü içecekler ve tütün enflasyona göre %72,8 daha pahalı. Biliyoruz ki bu fark vergi artışlarından geliyor.

Giyim ise yüzde 47,6 daha ucuz. Bir başka ucuzluk yüzde 40,1 ile sağlık sektöründe. Ama en büyük ucuzluk yüzde 68,1 ile haberleşme sektörünün. Eğitimde de yüzde 13,4 görece ucuzluk var (eğitimde ucuzluk üniversite fiyatlarından geliyor).

Enflasyonda ana etken gıda fiyatları ama 2010-2020 arasında tarla fiyatları yüzde 150 artış gösterirken raf fiyatları yüzde 204 artış göstermiş.

Sorun üretimde ve tarlada değil.

Hatta şunu belirtelim: Tarımda doğrudan destek (arazi desteği) daha çok artarsa, çiftçi zararına üretim yerine ayda 300-400 liralık arazi desteği ile ekip-bıçmeyi bile bırakabilir.

Zararına üretim yapan çiftçiye bu zarardan kurtarmak gerekiyor. Çiftçi yıllardır ürününü para etmiyor diye yollara dökerken, ateşe verirken kim sahip çıktı, kim ses çıkardı?

Sorun tarım sektöründe değildir.

İki yıl önce soğan-patates için aracı ve komisyoncular suçlu ilan edilmişti. Şimdi ise küçük esnaf.

Oysa sorun 3 temel noktada:

- 1- Hazine garantili müteahhitlerin pahalı yolları
- 2- Beton desteği ile artan kira maliyetleri
- 3- Verimsiz ve aç gözü zincir perakende şirketleri,

Dikkat ederseniz bu 3 temel sorunun hepsi ülke yönetiminin yanlışlarından kaynaklanıyor. Gece yenilen hurmalar şimdi bizi kaşındırıyor ama suçluluk duygumuzu esnafa yükleyerek sıyırmaya çalışıyoruz.

2 yıl önce suçlanan komisyoncular nerede? Operasyon başarısız mı kaldı?

Bugün özellikle perakende düzenine değineceğim: Ülkeyi denetimsiz, sınırsız ve aşırı şekilde zincir marketlere esir eden bir yönetim var.

Bakkal Ahmet amca eskiden günde 200 müşteriye yüzde 20 brüt karla mal satarken şimdi müşteri sayısı 50'ye düştü. Yaşamak için mecburen sabit giderleri yüzünden brüt kar marjını yüzde 35'e çıkartmak zorunda.

Zincir marketlerin ilk atak sürecinde müşteriler Bakkal Ahmet amcadan alınıyordu. O nedenle gelen ucuzluk herkesi mutlu etti. Ama artık müşteri bir başka zincir marketten alınmak durumunda. O nedenle yan yana zincir marketler görürsünüz. Hatta aynı mahallede aynı zincir marketin bir kaç mağazasını...

Hepsi verimsiz ve hepsi sabit maliyeti yükselen bir grafikte. Ama aynı zamanda brüt kar marjları da yükseliyor.

Yani yaşamak için rakiplerini yemek zorunda olan bir perakende sisteminin aç gözlülüğünü yaşıyoruz.

Bakkal Ahmet amca zaten müşterisizlikten yaşayamıyor bile. Komşuları birer birer çekildi sahneden. Bakkal Ahmet amca da giderse zincir marketler hepten yiyecek Milleti-müşterileri.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ise, zincir market savaşlarını görmeyip, onların büyük iştahına değinmeyip ve hatta onlara yol verip sonra da esnafı uyarıyor.

Hatta Cumhurbaşkanı Erdoğan kendi döneminin çok şanslı büyük 5 Hazine garantili müteahhidin pahalı yollarını da görmüyor ve uyarmıyor. Onun sözlerinde suçlu Bakkal Ahmet amca...

TÜİK bile bu ülkeye ucuzluğu zincir market fiyatları ile getirdiğine göre suçlu belli değil mi?

Artık sonun geldi bakkal Ahmet Amca... Bittin sen.

01 Şubat 2021, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Bugünkü Kabine Toplantısı'nın sonuçları heyecanla bekleniyor

Bugün Ankara'da Cumhurbaşkanı Erdoğan başkanlığında toplanacak olan Bakanlar Kurulu ya da Kabine, aylardır beklenen yumuşamaya ve normalleşmeye ilişkin kararlar alırsa, bu toplantı topluma huzur getirecektir.

Garip bir dönem

Koronavirüs salgını, zaten yetersizliklerle dolu olan insan dünyasını karanlığa sürüklemiştir. Bu salgın hakkındaki spekülasyonlar ve değerlendirmeler olayı daha da anlaşılabilir hale sokmuştur.

Çin'de başlayan ve bizim Çin aşısı kullanarak önlemeye çalıştığımız salgın, hayatımıza dijital diktatörlük kavramını iyice sokmuştur.

Özellikle akıllı telefonların bu dijital diktatörlüğün esirleri haline soktuğu insanlar, bir de yasaklarla yalnızlığa ve izolasyona mahkum edilmişlerdir.

Çok yaygın bir komplo teorisine göre de, salgının büyük bir hızla yayılmasının nedeni, Amerika'da Trump'ın başkanlıktan ayrılmasını kolaylaştırmaktır.

Dijital medyanın Trump'a uyguladığı sansür, bu teoriye güç katıyor.

Her şey değişti

Salgının sınırlarımızdan girmeye başladığı 2020 yılının mart ayından bu yana, alıştığımız yaşam tarzı, sadece belleklerde kalmıştır. Mesela okula giden çocuklar artık okula gitmeyip evden derse katılıyorlar.

Yurt dışı yolculukları yapmak artık çok zorlaşmıştır. Eğer 65 yaş sınırını geçtiyseniz, yurt içi yolculuklar için de valilerden izin alıyorsunuz. Ayrıca bu 65 yaşını geçenlerin sokağa çıkabilecekleri saatler de çok sınırlıdır. Lokanta, restoran ve kafelerin kapalı olmaları sonucu milyonlarca kişi işsizliğe mahkum edilmiştir.

Salgın ve gerçekler

Aslında Cumhurbaşkanı Erdoğan da, yönetime katılanlarda bütün bu gerçeklerin farkındadır. Ama salgının daha da fazla yayılıp, ölümlerle sonlanması, bir nevi çaresizlik getiriyor yönetenlere.., Bugünkü kabine toplantısında salgından olumsuz etkilenen vatandaşlara ve sektörlerle yönelik tedbirler ve kısıtlamalar da

masaya yatırılacak. Özellikle lokanta, restoran ve kafelere yönelik tedbirler gözden geçirilecek. Son günlerde gündemde olan gıda fiyatlarındaki artış da ele alınacak. Hafta içi kısıtlamalarının saatlerinin de 21.00'den 23.00'e çekilebileceği belirtiliyor. Mart ayından itibaren okulların ikinci yarı yılında yüzyüze eğitime geçmesi de tartışılacak konular arasında.

Evet... Bütün Türkiye bugün Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kabine toplantısı sonrasında yapacağı açıklamalara kilitlenecektir.